

**สรุปบทเรียนที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้
ผ่านระบบ LDD E-TRAINING กรมพัฒนาที่ดิน**

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายสามารถ ชนะจอหอ

กลุ่ม/ฝ่าย กลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

หลักสูตร ปฐพีวิทยาพื้นฐาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนในเรื่องปฐพีวิทยาพื้นฐาน

สรุปบทเรียน

กรมพัฒนาที่ดินมีภารกิจหลักในการดูแลรักษาทรัพยากรดิน เพื่อให้มีการใช้พัฒนาและอนุรักษ์อย่างเหมาะสมให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการเพาะปลูก ช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นบุคลากรของกรมพัฒนาที่ดินทุกท่านจึงจำเป็นต้องมีความรู้ด้านปฐพีวิทยาพื้นฐานอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบมีความถูกต้องและสอดคล้องตามพันธกิจและการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดินที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับหลักสูตรปฐพีวิทยาพื้นฐาน ประกอบด้วย

๑. ความหมายและความสำคัญของดิน

๑.๑ ดิน หมายถึง วัตถุธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากการผุพังสลายตัวของหินและแร่กับอินทรีย์วัตถุที่ได้จากการย่อยสลายซากพืชซากสัตว์ผสมคลุกเคล้าจนเป็นเนื้อเดียวกัน มีลักษณะร่วน เกิดขึ้นปกคลุมผิวโลก

๑.๒ ความสำคัญ สิ่งมีชีวิตต้องอาศัยดินในการยังชีพและเจริญเติบโต เพราะเป็นแหล่งที่มาของปัจจัยสี่เพื่อการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ดินเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ใกล้ชิดกับมนุษย์ และมนุษย์ใช้ประโยชน์มากที่สุดจึงควรใช้ดินอย่างรู้คุณค่า

๑.๓ ส่วนประกอบของดิน ๑) อนินทรีย์วัตถุ ๒) อินทรีย์วัตถุ ๓) น้ำ ๔) อากาศ

๑.๔ การสร้างตัวของดิน ปัจจัยในการสร้างตัวของดิน ๑) สภาพภูมิอากาศ ๒) สภาพภูมิประเทศ ๓) วัตถุกำเนิดดิน ๔) สิ่งมีชีวิต

๒. สมบัติของดิน

๒.๑ ลักษณะสมบัติของดินและการพัฒนาการของดินถูกควบคุมด้วยปัจจัยแวดล้อม ๕ ประการ ได้แก่ ๑) สภาพภูมิประเทศ ๒) สภาพภูมิประเทศ ๓) วัตถุกำเนิดดิน ๔) สิ่งมีชีวิต ๕) เวลา

๓. ทรัพยากรดินของประเทศไทย

๓.๑ ทรัพยากรดินภาคใต้ ลักษณะภูมิประเทศ ชายฝั่งทะเลเป็นแนวยาวทั้งสองด้าน ตอนกลาง มีเทือกเขาสูง ๓ แนว พื้นที่ลาดเอียงจากตอนกลางไปสู่ชายฝั่งทะเลทั้งสอง

๓.๒ ทรัพยากรดินภาคตะวันออก ลักษณะภูมิประเทศ ตอนบน เทือกเขาสูง เนินเขาเตี้ยสลับที่ราบแคบๆ ตอนกลาง เทือกเขาสูงสลับกับที่ราบขนานไปกับแม่น้ำลำธารและพื้นที่ลอนลาด ตอนล่าง พื้นที่ลอนลาดสลับกับที่ราบ เป็นแนวแคบๆ ขนานไปกับชายฝั่งทะเล ที่ราบชายฝั่งทะเล ประกอบด้วยพื้นที่สันทราย (Sand ridge) ชะวากทะเล (estuary) และลากูน (lagoon)

๓.๓ ทรัพยากรดินภาคเหนือ ลักษณะภูมิประเทศ สภาพโดยทั่วไป เป็นเทือกเขาสูงสลับกับที่ราบระหว่างเขาหรือที่ราบบริเวณสองฝั่งแม่น้ำสายใหญ่ และที่ราบระหว่างหุบเขา

๓.๔ ทรัพยากรดินภาคกลาง ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสาขาอื่นๆ เช่น แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำป่าสัก บริเวณขอบที่ราบ เป็นที่ราบแคบๆ สลับเนินลูกเตี้ยๆ และมีเทือกเขาสูง

๓.๕ ทรัพยากรดินภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบสูงเกิดจากการยกตัวของแผ่นดิน ๒ ด้าน คือ ด้านตะวันตกและด้านใต้ของภาค ทำให้มีความลาดเอียงไปทางตะวันออก มีลักษณะคล้ายกระทะแบ่งเป็น ๒ เขตใหญ่ ได้แก่ แอ่งที่ราบ และเขตภูเขา

๔. การใช้งานแอปพลิเคชัน LDD On Farm Land Use Planning

ระบบ LDD On Farm Land Use Planning สามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ และสมาร์ตโฟนในระบบ Android และ ios เป็นแอปพลิเคชันที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถตรวจสอบข้อมูลดิน ความเหมาะสมของดิน ในการปลูกพืช ข้อมูลแหล่งน้ำ ข้อมูลการใช้ที่ดิน ณ ตำแหน่งที่ต้องการเพาะปลูก นอกจากนี้เกษตรกรสามารถวางแผน และบริหารจัดการข้อมูลแปลงได้ด้วยตนเองบนแอปพลิเคชัน ทำให้ทราบถึงข้อมูลประจำแปลงนั้นๆ เพื่อนำมาวางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว และคาดการณ์ผลผลิตประจำแปลง สามารถคำนวณต้นทุนการผลิตและสรุปข้อมูลให้เกษตรกรเป็นรายแปลง เกษตรกรสามารถ นำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางวางแผนการเพาะปลูกในพื้นที่จริงหรือหากต้องการปรับเปลี่ยนพืชเป็นชนิดอื่นๆ ก็สามารถทำได้เพื่อเป็นทางเลือกการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับดินนั้นๆ

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายสามารถ ชนะจอหอ

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร “ปฐพีวิทยาพื้นฐาน”

รุ่นที่ 2/2568 : เมษายน 2568 - กันยายน 2568

(ดร.ทวิศักดิ์ รัตนไชยพล)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน